Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

9. oktoober 2025 *

Eelotsusetaotlus – Sotsiaalpoliitika – Direktiiv 2003/88/EÜ – Tööaja korraldus – Artikli 2 lõige 1 – Mõiste „tööaeg“ – Kaitstud looduslike alade parendamise tööd – Töötajate sõiduaeg kindla väljumiskoha ja looduslike alade vahel – Selle sõiduaja arvestamine nende töötajate tööaja hulka

Kohtuasjas C-110/24,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana (Valencia autonoomse piirkonna kõrgeim kohus, Hispaania) 24. jaanuari 2024. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 9. veebruaril 2024, menetluses

Sindicat de Treballadores i Treballadors de les Administracions i els Serveis Públics (STAS-IV)

versus

Valenciana d’Estratègies i Recursos per a la Sostenibilitat Ambiental SA (VAERSA),

menetluses osalesid:

Comissions Obreres del País Valencià (CCOO-PV),

Confederació General del Treball del País Valencià i Múrcia – (CGT-PV),

Unión General de Trabajadores del País Valenciano – (UGT-PV),

Sindicato Intercomarcal de Trabajadores de Castellón (SIT),

Unión Sindical Obrera de la Comunidad Valenciana (USO),

Colectivo de Personal Administrativo y Técnico de VAERSA (CPAT VAERSA),

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president I. Ziemele (ettekandja), kohtunikud A. Kumin ja S. Gervasoni,

kohtujurist: J. Richard de la Tour,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Valenciana d'Estratègies i Recursos per a la Sostenibilitat Ambiental SA (VAERSA), esindajad: *letradas* M. T. Lleo Alonso ja I. Sánchez Lázaro,

– Comissions Obreres del País Valencià (CCOO-PV), esindaja: *abogada* A. M. García Mateu,

– Hispaania valitsus, esindaja: M. Morales Puerta,

– Euroopa Komisjon, esindajad: I. Galindo Martín ja D. Recchia,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

kohtuotsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/88/EÜ tööaja korralduse teatavate aspektide kohta (ELT 2003, L 299, lk 9; ELT eriväljaanne 05/04, lk 381) artikli 2 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud Sindicat de Treballadores i Treballadors de les Administracions i els Serveis Públics (STAS-IV) ja Valenciana d'Estratègies i Recursos per a la Sostenibilitat Ambiental SA (VAERSA) vahelises kohtuvaidluses, mis käsitleb elurikkusega tegelevate töötajate tööaja hulka nende tööpäeva alguse ja lõpu sõiduaja arvestamist.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Direktiivi 2003/88 artiklis 1 „Eesmärk ja kohaldamisala" on sätestatud:

„1. Käesolev direktiiv sätestab tööaja korralduse minimaalsed ohutus- ja tervishoiunõuded.

2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse:

a) minimaalse igapäevase ja iganädalase puhkeaja ning põhipuhkuse, vaheaegade ja maksimaalse nädalase tööaja suhtes; ning

b) öötöö, vahetustega töö ja töökorralduse teatavate aspektide suhtes.

3. Käesolevat direktiivi kohaldatakse nii avaliku kui erasektori kõigi tegevusalade suhtes [nõukogu 12. juuni 1989. aasta] direktiivi 89/391/EMÜ [töötajate töötervishoiu ja tööohutuse

parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta (EÜT 1989, L 183, lk 1; ELT eriväljaanne 05/01, lk 349)] artikli 2 tähenduses, ilma et see piiraks käesoleva direktiivi artiklite 14, 17, 18 ja 19 kohaldamist.

[…]“.

4 Direktiivi artikli 2 „Mõisted“ punktides 1 ja 2 on ette nähtud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. *tööaeg* – iga ajavahemik, mille jooksul töötaja teeb tööd, on tööandja käsutuses ning tegutseb või täidab oma kohustusi kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja/või tavadega;

2. *puhkeaeg* – iga ajavahemik, mis ei ole tööaeg.“

Hispaania õigus

5 Töötajate üldseaduse (Ley del Estatuto de los Trabajadores) redaktsioonis, mis tuleneb kuninga 23. oktoobri 2015. aasta seadusandlikust dekreedist nr 2/2015, millega kiidetakse heaks töötajate üldseaduse ümbersõnastatud redaktsioon (Real Decreto Legislativo 2/2015, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley del Estatuto de los Trabajadores) (*BOE* nr 255, 24.10.2015, lk 100224), on artikli 34 „Tööaeg“ lõigetes 1, 3 ja 5 sätestatud:

„1. Tööaja kestus on sätestatud kollektiivlepingus või individuaalses töölepingus.

Tavapärane tööaeg on maksimaalselt 40 tundi nädalas, mis arvutatakse aasta lõikes tegelikult töötatud töötundide keskmisest nädalas.

[…]

3. Tööpäeva lõpu ja järgmise tööpäeva alguse vahele jääb minimaalselt 12 tundi.

Tavaline tegeliku töö tundide arv ei või ületada 9 tundi päevas, v.a kui kollektiivlepingus või selle puudumise korral ettevõtja ja töötajate esindajate vahelises kokkuleppes on kehtestatud muu igapäevase tööaja jaotus; igal juhul tuleb aga kinni pidada tööpäevade vahelise puhkeaja nõudest.

[…]

5. Tööaja arvestus toimub selliselt, et töötaja tööpäev algab ja lõpeb töötaja töökohas.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

6 Aktsiaselts VAERSA, mille kapitalis kuulub enamusosalus Generalitat Valencianale (Valencia piirkondlik omavalitsus, Hispaania), on avalik-õiguslik äriühing, kelle ülesanne on teha riiklikke investeeringuid Euroopa ökoloogilise võrgustiku Natura 2000 looduslike alade parendamiseks. Selleks tegutseb VAERSA kogu Valencia autonoomse piirkonna territooriumil asuvatel looduslikel aladel 15 brigaadiga, mis igaüks koosneb neljast isikust ja mille tegevus on jaotatud

varem kindlaks määratud geograafilisteks piirkondadeks, täpsemalt kuus brigaadi Provincia de Valencias (Valencia provints, Hispaania), neli Provincia de Alicantes (Alicante provints, Hispaania) ja viis brigaadi Provincia de Castellónis (Castellóni provints, Hispaania).

7 Neis brigaadides tegutsevad elurikkusega tegelevad töötajad, keda nimetatakse „Natura 2000 võrgustiku töötajateks“ ja kes osutavad mikrolooduskaitsealadel oma teenuseid. Neile mikrolooduskaitsealadele jõudmiseks on nimetatud töötajate käsutuses VAERSA-le kuuluvad sõidukid, millega alustavad sõitu väljumispunktist, mida nimetatakse „baasiks“. „Baasid“ on kohad, mis on iga brigaadi jaoks kindlaks määratud vastavas kohalikus omavalitsuses sellel looduslikul alal, kus töötajad oma kohustusi täidavad.

8 VAERSA-l on samuti provintsi koordineeriv töödejuhataja. Iga kuu teavitatakse töödejuhatajaid veebipõhise suhtlusäpi WhatsApp kaudu saadava sõnumiga provintsi, brigaadi ja kuupäeva kaupa igakuistest töögraafikutest, millele on lisatud töötamiskoha täpne asukoht, iga brigaadi tehtavad tööd ja muud tehnilised aspektid.

9 Asjaomased töötajad liiguvad omal käel kodust baasi, kus neil tuleb olla kell 8. Kui töötajad on baasi jõudnud, annab VAERSA töötajate käsutusse sõiduki, mille peal on tööde tegemiseks vajalikud vahendid. Baasist lähevad nad sõidukisse, mida juhib VAERSA töötaja, sõites sellega kuni asjaomasesse töötamiskohta jõudmiseni. Kell 15 lõpetatakse töötamiskohas töö ja töötajad viiakse äriühingu sõidukiga tagasi baasi. Nad liiguvad omal käel baasist koju.

10 Kuigi elurikkusega tegelevate töötajate individuaalsetes töölepingutes on ette nähtud, et sõiduaega, mis on kulutatud edasi-tagasi sõitmiseks baasist kuni töötamiskohani asjaomasel mikrolooduskaitsealal ja tagasi, ei arvestata tegeliku tööaja hulka, loeb VAERSA praktikas tööaja hulka nende töötajate igapäevase sõiduaja baasist töötamiskohta. Seevastu ei loe äriühing tööaja hulka tööpäeva lõpus sõitu töötamiskohast tagasi baasi.

11 Eelotsusetaotluse esitanud kohus, Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana (Valencia autonoomse piirkonna kõrgeim kohus, Hispaania), kellele STAS-IV esitas VAERSA vastu kollektiivhagi, märgib, et põhikohtuasja pooled ei vaidle vastu selle vaidluse aluseks olevale faktilisele olukorrale. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul tekib siiski sisuliselt küsimus, kas elurikkusega tegelevate töötajate sõiduaega mikrolooduskaitsealadelt, kus nad teevad asjaomaseid töid, kuni VAERSA loodud baasini tuleb käsitada „tööajana“ direktiivi 2003/88 artikli 2 punkti 1 tähenduses.

12 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et 10. septembri 2015. aasta kohtuotsusele Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras (C-266/14, EU:C:2015:578) tuginedes asus Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) oma 7. juuli 2020. aasta kohtuotsuses nr 605/2020 seisukohale, et äriühingu puhul, mis osutab liftide paigaldamise, hooldamise ja parandamise teenuseid, loetakse tööajaks aeg, mis kulub töötajal oma kodust klientide juurde sõitmiseks. Nimetatud kohus leidis, et „kui kliendi asukohta sõitmine on vajalik äriühingu tegevuse elluviimiseks ning äriühingul ei ole võimalik lifte paigaldada, hooldada ega parandada, kui ta ei saada oma töötajaid koos vajaliku materjali ja tööriistadega kliendi asukohta ning kuna see mõjutab nende teenuste eest arvete esitamist, on selge, et nimetatud sõitmine tuleb lugeda tööajaks“.

13 Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) 9. juuni 2021. aasta kohtuotsus nr 617/2021 tööstusmasinate käitlemisega tegelevate töötajate sõitude kohta on sama.

14 Eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab siiski lahknevustele Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) praktikas. Viimati nimetatud kohus keeldus oma 19. novembri 2019. aasta kohtuotsuses nr 784/2019 nimelt käsitamast tööajana aega, mil tuletõrjujad liiguvad lennujaamas teenindustehnilise hoone – kus nad töötavad siis, kui nad ei vasta väljakutsele – ja koha vahel, kus nad peavad andma kolleegidele vahetuse üle. Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) põhjendas seda seisukohta, leides, et „ajal, mis kulub nn tehnilisest plokist tule- ja päästeteenistuse parki minemiseks, ei ole [asjaomased] töötajad tegelikult tööandja käsutuses, vaid teevad ettevalmistustöid, mis sarnaneb äriühingu riietusruumist töökohta minemisega“. Nimelt, kui turvakaalutlustel tuleb kõigepealt minna tehnilisse plokki ja kasutada juurdepääsuks magnetkaarti, ei tähenda see, et tööaeg on alanud. Töötaja ei tohi vahepeal täita ühtegi isiklikku ülesannet ja talle ei saa määrata ühtegi ülesannet, kuna ta on väljaspool oma tööalase tegevuse raamistikku.“

15 Lisaks märkis eelotsusetaotluse esitanud kohus, et varem on ta ise jõudnud vastuolulisele lahendusele kahes kohtuasjas, mis puudutasid kahe elurikkusega tegeleva töötaja poolt VAERSA vastu esitatud individuaalseid hagisid seoses nende baasi ja asjaomaste mikrolooduskaitsealade vahelise sõidu arvessevõtmisega, kuigi ta tugines nende kohtuasjade arutamisel samale Euroopa Kohtu praktikale.

16 Seega keeldus eelotsusetaotluse esitanud kohus 21. septembri 2021. aasta kohtuotsuses nr 2696/2021 käsitamast tööajana töötajate sõitu baasi ja asjaomaste mikrolooduskaitsealade vahel põhjusel, et nende sõitude ajal ei olnud need töötajad oma tööandja käsutuses ega saanud oma kohustusi täita. Nimetatud kohus leidis seevastu 3. detsembri 2021. aasta kohtuotsuses nr 3555/2021, et selline sõit kujutab endast tööaega.

17 Sellega seoses tulenevad eelotsusetaotluse esitanud kohtu kahtlused küsimuses, kas selline sõit kujutab endast tööaega direktiivi 2003/88 artikli 2 punkti 1 tähenduses, asjaolust, et kuigi on tõsi, et asjaomasesse töötamiskohta sõitmisel ei täida elurikkusega tegelevad töötajad oma kohustusi, ei saa nad ka vabalt kasutada oma aega, kuna see sõitmine peab kohustuslikus korras toimuma tööandjale kuuluvas sõidukis varem kindlaks määratud ajal ja selle tööandja määratud sõiduplaani alusel.

18 Neil asjaoludel otsustas Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana (Valencia autonoomse piirkonna kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivi 2003/88[…] artiklit 2 tuleb tõlgendada nii, et aeg, mis töötajatel kulub tööpäeva alguses ja lõpus sõitmiseks äriühingu sõidukis baasist mikrolooduskaitsealale või töötamiskohale, kus nad täidavad oma kohustusi, ja sealt baasi tagasi, on direktiivi artikli 2 tähenduses „tööaeg“?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

19 Oma küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2003/88 artikli 2 punkti 1 tuleb tõlgendada nii, et aega, mis kulub edasi-tagasi sõitmiseks, mida töötajad peavad koos tegema tööandja määratud kellaajal ja tööandjale kuuluva sõidukiga, et minna tööandja määratud konkreetsest kohast sinna kohta, kus nad teevad nende töötajate ja selle tööandja vahel sõlmitud töölepingus ette nähtud spetsiifilist sooritust, tuleb käsitada „tööajana“ selle sätte tähenduses või mitte.

20 Mis puudutab direktiivi 2003/88 artikli 2 punkti 1 sõnastust, siis nimetatud sättes on mõiste „tööaeg“ määratletud kui „iga ajavahemik, mille jooksul töötaja teeb tööd, on tööandja käsutuses ning tegutseb või täidab oma kohustusi“. Direktiivi artikli 2 punktis 2 on samas määratletud mõiste „puhkeaeg“ kui „iga ajavahemik, mis ei ole tööaeg“.

21 Lisaks on Euroopa Kohus otsustanud, et direktiiv 2003/88 ei näe ette vahepealset kategooriat töö- ja puhkeaja vahel, kuna need kaks kategooriat on teineteist välistavad (vt selle kohta 10. septembri 2015. aasta kohtuotsus Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras, C-266/14, EU:C:2015:578, punktid 25 ja 26 ning seal viidatud kohtupraktika).

22 Eelnevaga seoses nähtub Euroopa Kohtu praktikast, et mõisted „tööaeg“ ja „puhkeaeg“ direktiivi 2003/88 tähenduses on liidu õiguse mõisted, mida tuleb määratleda vastavalt objektiivsetele tunnustele, lähtudes direktiivi ülesehitusest ja eesmärgist, mis seisneb töötajate elu- ja töötingimuste parandamiseks miinimumnõuete kehtestamises. Nimelt saab vaid niisugune autonoomne tõlgendamine tagada selle direktiivi täieliku toime ja nende mõistete ühetaolise kohaldamise kõigis liikmesriikides (10. septembri 2015. aasta kohtuotsus Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras, C-266/14, EU:C:2015:578, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).

23 Lisaks ei kuulu sama direktiivi artikkel 2 nende sätete hulka, millest on lubatud kõrvale kalduda (10. septembri 2015. aasta kohtuotsus Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras, C-266/14, EU:C:2015:578, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).

24 Seega tuleb esitatud küsimusele vastamiseks analüüsida, kas niisugune olukord, nagu on kõne all põhikohtuasjas, vastab mõiste „tööaeg“ koostiselementidele, mida on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 20, või mitte seoses ajaga, mis on vajalik tööandjale kuuluva sõidukiga töötajate sõiduks tööandja määratud väljumispunkti ja looduslike alade vahel, kus need töötajad oma kohustusi täidavad, ning kas seega tuleb seda aega pidada „tööajaks“ direktiivi 2003/88 artikli 2 punkti 1 tähenduses.

25 Mis puudutab mõiste „tööaeg“ esimest koostiselementi, mille kohaselt peab töötaja tegutsema või täitma oma kohustusi, siis on Euroopa Kohus juba otsustanud, et töötajaid tuleb pidada töötajateks, kes tegutsevad või täidavad oma kohustusi ajal, mil nad sõidavad oma elukohast klientide juurde, kuna sellised sõidud on vajalikud selleks, et need töötajad saaksid oma klientidele osutada tehnilist teenust. Neil asjaoludel tuleb niisuguses olukorras olevaid töötajaid pidada töötajateks, kes tegutsevad või täidavad oma kohustusi sellel sõiduajal (vt selle kohta 10. septembri 2015. aasta kohtuotsus Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras, C-266/14, EU:C:2015:578, punktid 32 ja 34).

26 Käesoleval juhul nähtub Euroopa Kohtu käsutuses olevast toimikust, et asjaomased töötajad täidavad oma kohustusi looduslikel aladel, mis asuvad kogu Valencia autonoomse piirkonna territooriumil, täpsemalt eri mikrolooduskaitseladel. Nad ei sõida oma kodust otse neile määratud töötamiskohta, vaid peavad teatud kellaajal jõudma VAERSA määratud väljumispunkti. Sellest väljumispunktist ehk „baasist“ peavad nad sõitma koos oma meeskonna teiste liikmetega sõidukis, mis kuulub VAERSA-le, mida juhib VAERSA töötaja ja mis veab ka asjaomaste tööde tegemiseks vajalikku varustust. Kui nad on töötamise lõpetanud, viiakse need töötajad sellest töötamiskohast tagasi baasi, kust nad liiguvad omal käel koju. Lisaks nähtub eelotsusetaotlusest, et igal kuul teavitatakse määratud töödejuhatajaid muu hulgas töötamiskoha täpsest asukohast.

27 Kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontrolli tulemusel ei ilmne vastupidi, tuleneb sellest, et asjaomaste elurikkusega tegelevate töötajate sõidukorra näeb ette nende tööandja, kes määrab muu hulgas kindlaks sõiduks kasutatud transpordivahendi, sõiduki väljumis- ja tagasipöördumispunkti, sõidu väljumisaja ning sihtkoha, milleks on töötamiskoht. Järelikult ei ole neil töötajatel kindlat ja tavapärast töökohta. Selleks et osutada selle tööandjaga sõlmitud töölepingus ette nähtud teenuseid, peab nende töötajate sõit tingimata toimuma, järgides samas tööandja kehtestatud sõidukorda.

28 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et selline sõit on lahutamatult seotud nende kui elurikkusega tegelevate töötajate seisundiga ja on seega nende tegevusele omane. Järelikult tuleb töötajaid, kes on sellises olukorras, nagu on kõne all põhikohtuasjas, käsitada nii, et nad tegutsevad või täidavad oma kohustusi ajal, mil nad tööpäeva alguses ja lõpus sõidavad tööandja määratud kohast kuni töötamiskohani, kus nad täidavad oma kohustusi, ja sealt tagasi selle tööandja määratud kohani.

29 Mis puudutab mõiste „tööaeg“ teist koostiselementi direktiivi 2003/88 artikli 2 punkti 1 tähenduses, mille kohaselt peab töötaja olema selle aja jooksul tööandja käsutuses, siis on Euroopa Kohus otsustanud, et määravaks teguriks on asjaolu, et töötaja on kohustatud füüsiliselt viibima tööandja määratud kohas ning et ta on tööandja käsutuses, et olla vajaduse korral kohe võimeline teenuseid osutama (10. septembri 2015. aasta kohtuotsus Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras, C-266/14, EU:C:2015:578, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).

30 Seega selleks, et töötajat saaks pidada oma tööandja käsutuses olevaks, peab töötaja olema asetatud olukorda, kus ta on õiguslikult kohustatud täitma oma tööandja juhiseid ja töötama tööandja heaks (10. septembri 2015. aasta kohtuotsus Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras, C-266/14, EU:C:2015:578, punkt 36).

31 Euroopa Kohtu praktikast tuleneb aga, et töötajate võimalus hallata oma aega oluliste piiranguteta ja pühenduda oma huvidele on asjaolu, mis viitab sellele, et kõnealune aeg ei kujuta endast tööaega direktiivi 2003/88 tähenduses (10. septembri 2015. aasta kohtuotsus Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras, C-266/14, EU:C:2015:578, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).

32 Käesoleval juhul nähtub eelotsusetaotlusest, et baasist kuni asjaomases töölepingus ette nähtud spetsiifilise soorituse tegemise kohani ja vastupidi sellest kohast kuni baasini sõitmise ajal on asjaomased töötajad kohustatud järgima oma tööandja juhiseid. Nimelt on tööandja see, kes kohustab oma töötajaid olema kindlal kellaajal baasis, mille asukoha määrab kindlaks tööandja, et sõita koos samale tööandjale kuuluvas sõidukis – mida juhib selle tööandja töötaja – selle soorituse tegemise kohani.

33 Seega, kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontrolli tulemusel ei ilmne vastupidi, tuleb asuda seisukohale, et sõiduks vajaliku aja jooksul, mida enamasti ei saa lühendada, ei ole töötajatel võimalik oma aega vabalt hallata ega pühenduda oma huvidele, mis tähendab, et nad on oma tööandjate käsutuses (vt selle kohta 10. septembri 2015. aasta kohtuotsus Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras, C-266/14, EU:C:2015:578, punkt 39).

34 Järelikult tuleb neid töötajaid nende sõitude ajal pidada tööandja käsutuses olevaks, mistõttu vastab käesolev juhtum mõiste „tööaeg“ teisele koostiselemendile direktiivi 2003/88 artikli 2 punkti 1 tähenduses.

35 Mis lõpuks puudutab mõiste kolmandat koostiselementi, mille kohaselt peab olema tegemist ajavahemikuga, mille jooksul töötaja teeb tööd, siis märkis Euroopa Kohus, et kui töötaja, kel ei ole enam kindlat töökohta, täidab kliendi juurde minnes või kliendi juurest ära tulles oma kohustusi, siis tuleb teda pidada selle sõidu kestel tööl olevaks. Kuivõrd sõitmine on sellise töötaja staatusega, kellel ei ole kindlat või tavapärast töökohta, lahutamatult seotud, ei saa kõnealuste töötajate töökohta taandada ainult nende füüsilisele viibimisele nende tööandja klientide juures (10. septembri 2015. aasta kohtuotsus Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras, C-266/14, EU:C:2015:578, punkt 43).

36 Kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontrolli tulemusel ei ilmne vastupidi ja nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 27 ja 28, tuleb käesoleval juhul asjaomaseid töötajaid nende sõitude ajal, mis nad teevad baasist kuni asjaomase töötamiskohani ja sellest kohast tagasi baasi, käsitada nii, et neil ei ole kindlat töökohta ning et nad tegutsevad või täidavad oma kohustusi.

37 Eeltoodust tuleneb, et nende sõitude ajal tuleb neid töötajaid pidada tööd tegevaks, mistõttu on käesoleval juhul täidetud ka mõiste „tööaeg“ kolmas koostiselement direktiivi 2003/88 artikli 2 punkti 1 tähenduses.

38 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb direktiivi 2003/88 artikli 2 punkti 1 tõlgendada nii, et aega, mis kulub edasi-tagasi sõitmiseks, mida töötajad peavad koos tegema tööandja määratud kellaajal ja tööandjale kuuluva sõidukiga, et minna tööandja määratud konkreetsest kohast sinna kohta, kus nad teevad nende töötajate ja selle tööandja vahel sõlmitud töölepingus ette nähtud spetsiifilist sooritust, tuleb käsitada „tööajana“ selle sätte tähenduses.

Kohtukulud

39 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse sama kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/88/EÜ tööaja korralduse teatavate aspektide kohta

tuleb tõlgendada nii, et

aega, mis kulub edasi-tagasi sõitmiseks, mida töötajad peavad koos tegema tööandja määratud kellaajal ja tööandjale kuuluva sõidukiga, et minna tööandja määratud konkreetsest kohast sinna kohta, kus nad teevad nende töötajate ja selle tööandja vahel sõlmitud töölepingus ette nähtud spetsiifilist sooritust, tuleb käsitada „tööajana“ selle sätte tähenduses.

Allkirjad